Reactie Fractie Ouderenpartij Diemen op brief wethouder over initiatiefvoorstel basisbanen

Inleiding

Dank aan het college voor haar schriftelijke reactie. Wij reageren daarop met onderstaande eveneens schriftelijke reactie, zodat wij vanavond niet de spreektijd van de andere fracties innemen.

De brief van de wethouder geeft aan dat een verkenning kan worden uitgevoerd naar basisbanen, maar dat aantallen, tijdspad en kosten niet realistisch worden genoemd. Over het idee zelf lijkt geen verschil van mening te bestaan.

We gaan kort de onderdelen van de mogelijke verkenning langs:

Uitwerking We vinden het jammer dat de termen 'kwetsbaren' en 'minder kwetsbaren' worden gebruikt voor de doelgroep. Wij willen positief uitgaan van kansen en potenties van de mensen in de doelgroep en van de bijdrage die ze in een basisbaan aan de Diemense samenleving kunnen leveren. In de basisbaan doen ze werkervaring op, hetgeen de kans op een reguliere baan doet toenemen. Er kunnen voldoende redenen bedacht worden om wél een uitstroomdoelstelling op te nemen, maar wij hebben dat in het voorstel in het midden gelaten, omdat er ook mensen zijn die het op de reguliere arbeidsmarkt niet redden, maar wel prima in een basisbaan kunnen functioneren. Het is iets voor verdere uitwerking.

Aantallen We vinden het jammer dat de aantallen van Amsterdam en Groningen rekenkundig worden teruggebracht tot 11 respectievelijk 4 deelnemers voor Diemen. We brengen in herinnering dat in de jaren 90 er veel meer kandidaten in Diemen voor een banenpoolbaan waren dan er banenpoolbanen beschikbaar waren. Dat werd opgelost door enkele banen van Amsterdam te lenen, waardoor er op een gegeven moment zo'n 20 Diemenaren tegelijk aan het werk waren in een banenpoolbaan.

Maatschappelijke kosten en baten Het is voor ons duidelijk dat de doelgroep van 40+ers die gemiddeld meer dan vijf jaar in de uitkering zitten hogere kosten voor begeleiding naar een basisbaan met zich mee brengen, dan iemand die kort in de bijstand zit. 'De goedkoopste werkloze is de werkloze die met een uitkering thuis zit', zei ooit eens een minister van Sociale Zaken.

Gelet op alle beleidsdoelen van inclusie en meedoen zou deze doelgroep niet aan haar lot overgelaten mag worden. De grondwettelijke zorg om werkgelegenheid te bevorderen, geldt ook voor deze groep. Er is genoeg werk te vinden en te maken waarmee de mensen uit de doelgroep een bijdrage kunnen leveren aan de Diemense samenleving.

Als we afgelopen begrotingsbehandeling bijna 1 miljoen Euro extra hebben uitgetrokken om de tekorten bij de Jeugdzorg (ca. 400 cliënten) weg te werken, dan zou er geen taboe mogen bestaan extra geld uit te geven om een deel van een groep die langdurig in de bijstand zit, aan een basisbaan te helpen.

Landelijke financiering De laatste zin in de vorige alinea vullen we aan met de vaststelling dat ondanks dat alle gemeenten vinden dat het rijk de tekorten in de Jeugdzorg moet compenseren, de gemeenteraad het tekort voor haar rekening heeft genomen. Wachten op landelijke financiering voor basisbanen is een optie, maar betekent ook dat we op onze handen blijven zitten. Het gaat hier om ca. 300 inwoners van Diemen. Tot 10 jaar terug was er voor alle gemeenten voldoende landelijk geld beschikbaar om moeilijke doelgroepen naar de arbeidsmarkt te geleiden, via additionele banen zoals als banenpool, WIW, Melkert e.d. Dat geld is grotendeels wegbezuinigd.

Ervaringen in Diemen: Verdringing vrijwilligerswerk Veel betaald werk is in de afgelopen decennia wegbezuinigd en wordt nu door vrijwilligers uitgevoerd. Wij vinden dat voor productieve en dienstverlenende arbeid een passend loon moet worden betaald.

We zijn overigens zeer benieuwd naar de resultaten van de uitstroom van alle bijstandscliënten in Diemen sinds 2018, onderverdeeld naar leeftijdsgroep. Het laatste overzicht dateert van 2017 (hieronder) en gaf een achterblijvende uitstroom van ouderen betaald werk te zien.

Financiële gevolgen, kadernota en tijdspad

De werkgeverskosten voor een werknemer met een vierdaagse werkweek die het minimumloon ontvangt, bedragen ca. 20.000 Euro. Voor een begroting is het overzichtelijk om met vijf te beginnen en dat eventueel jaarlijks uit te breiden. We hebben in het initiatiefvoorstel bewust geen verplichtend tijdpad en dekking genoemd. Als je het eens kunt worden over het idee en principe van basisbanen, dan behoren tijdspad en financiering tot de uitwerking, net als zoveel andere zaken en details.

Dekking zou wat ons betreft gevonden kunnen worden in de meer-inkomsten van de gemeente door uitbreiding van het inwonertal. Bij de besteding van dat geld gaat het ook om politieke keuzes, waarvoor wij nu één voorstel doen. Overigens hebben we in het voorstel voor bepaalde uitgaven (scholing, werkkleding, e.d.) wél budgetten aangegeven waarvan gebruik kan worden gemaakt.

Al met al zien wij in de reactie van de wethouder geen afwijzing, maar wel kritiek op tijdpad en dekking. Toen we begonnen met het schrijven van dit voorstel was het januari en dachten we dat het jaar 2021 niet verloren hoefde te zijn. De charme van Diemen is dat je klein kunt beginnen. Vandaar dat we een start met 5 basisbanen in de 2de helft van dit jaar mogelijk achtten. Nu wordt gesteld dat de kadernota te vroeg komt voor een eventueel concreet voorstel na een verkenning. Als de raad sympathiek staat tegenover het idee van basisbanen en een verkenning door het college/ambtelijk ondersteunt, dan wachten we die verkenning af.

Rekenkamer Reïntegratiebeleid Tabel 2. Leeftijd en uitkeringsduur in jaren maart 2018

Leeftijd	Aantal	%	Gemiddelde uitkeringsduur in jaren
Onder de 30	67	13	1,53
30-39	198	21	2,97
40-49	98	19	4,54
50-59	133	26	7,02
60 en ouder	103	20	8,11
Totaal	509	100	5,18

Rekenkamer Reïntegratiebeleid Tabel 8. Uitstroom per leeftijdscategorie

	Participatiewet		IOAW	
Leeftijd	**2016**	**2017 t/m 8 nov.**	**2016**	**2017 t.m 8 nov.**
Onder de 30	14	16	0	0
30-39	25	17	0	0
40-49	23	8	1	0
50-59	17	5	2	2
60 en ouder	2	1	2	1
Totaal	81	47	5	3